

Pilar 3 - Risiko og kapital 2021

Eika Boligkreditt AS

INNHALDSFORTEGNELSE

1 Innledning	2
2 Selskapsstruktur og virksomhet.....	3
3 Kapitaldekningsregler	4
Pilar 1	5
Pilar 2	5
Pilar 3	6
Gjenopprettingsplan med kapitaltiltak.....	6
4 Overordnet risiko- og kapitalstyring	6
Risk Management i EBK	6
ICAAP-prosessen	7
5 Risikovilje og kapitalstrategi	8
Kapitalmål og bufferkrav	8
6 Kapital	9
Oppsummering av regulatoriske kapitalkrav	10
Uvektet kjernekapitalandel (Leverage ratio)	11
7 Strategisk og forretningsmessig risiko	12
8 Kredittrisiko.....	13
9 Motpartsrisiko	20
10 Markedsrisiko	23
11 Finansierings- og likviditetsrisiko	26
12 Operasjonell risiko.....	29

1 INNLEDNING

Eika Boligkreditt (EBK) har som hovedformål å sikre lokalbankene i Eika Alliansen (eierbankene) tilgang til langsiktig og konkurransedyktig finansiering ved utstedelse av obligasjoner med fortrinnsrett (OMF). En viktig del av selskapets forretningsidé er å øke eierbankenes konkurransekraft gjennom å bedre tilgangen til ekstern finansiering i det norske og internasjonale finansmarkedet, både når det gjelder løpetider, betingelser og dybde i tilgangen. Selskapets virksomhet har som formål å redusere eierbankenes risiko. Ved utgangen av 2021 har eierbankene 91,4 milliarder kroner i samlet finansiering hos EBK, og har derved redusert behovet for egen markedsfinansiering med tilsvarende beløp.

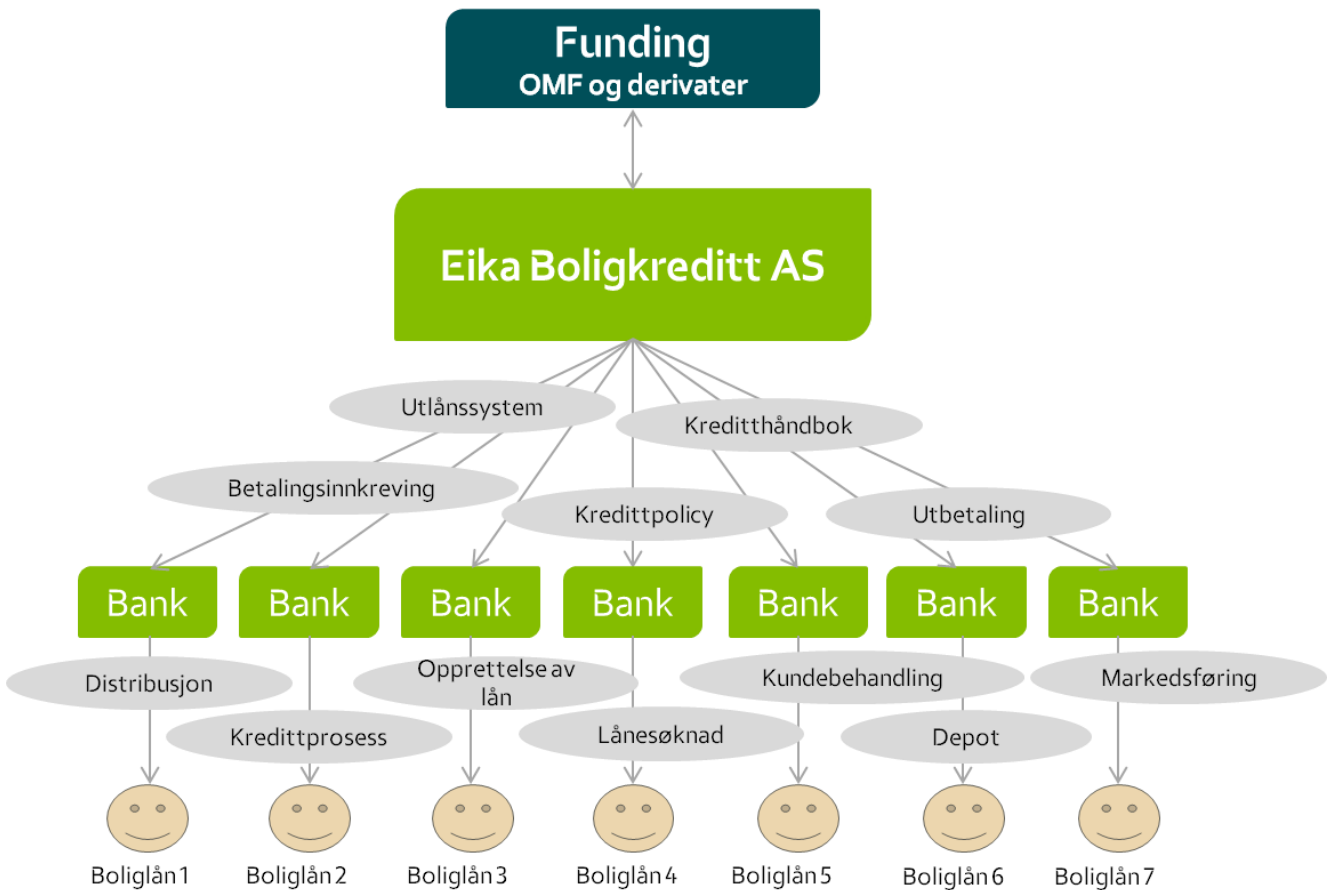
EBK har konsesjon som kredittforetak og tillatelse til å oppta lån i markedet ved å utstede obligasjoner med fortrinnsrett. I Norge ble regelverket for obligasjoner med fortrinnsrett vedtatt i 2007, og obligasjonstypen har blitt en viktig kilde for finansiering av utlånsaktiviteten i banker og kredittforetak. En samling av finansieringsaktiviteten knyttet til obligasjoner med fortrinnsrett i EBK har sikret eierbankene en aktør i obligasjonsmarkedet som innehar de nødvendige forutsetninger for å oppnå konkurransedyktige vilkår på innlån, både i Norge og internasjonalt.

2 SELSKAPSSTRUKTUR OG VIRKSOMHET

Det er etablert støttemekanismer fra eierbankene til selskapet som består av eierbankenes forpliktelser til å tilføre selskapet likviditet og kapital i situasjoner hvor det er nødvendig. Eierbankene har et dynamisk eierskap i EBK. Dette vil sikre en årlig justering av eierandelen til den enkelte bank og OBOS slik at den tilsvarer eierbankens andel av utlånsbalansen i selskapet.

For å kunne være aktiv med utstedelser i både det norske og internasjonale finansmarked, må obligasjoner med fortrinnsrett utstedt av EBK ha internasjonal rating. Med internasjonal rating fra Moody's Investors Service (**Moody's**) har EBK mulighet til å diversifisere sin finansiering, samt å kunne finansiere seg der hvor man oppnår markedets beste betingelser. Eierbankene har ikke anledning til å utstede OMF direkte, men gjennom EBK har de likevel tilgang på konkurransedyktig finansiering, og kan opprettholde konkurransekraften i forhold til større norske og internasjonale banker.

Figur 1 Selskapets virksomhetsområde

Eierbankene er EBKs lokale representanter som distributører. De ordner alt knyttet til boliglånet, herunder behandling av lånesøknad, etablering av lånet, endringer på løpende lån og opplåning mv. For kundene vil derfor et boliglån plassert i EBK fullt ut oppfattes og føles som et lån hos eierbanken, fordi den alltid vil være kundens kontaktpunkt i forhold til boliglånet. EBK har i utlånsprosessen ansvar for drift av utlånssystem, kredittpolicy, samt utbetalinger.

Figur 2 Eierstruktur i Eika Alliansen

EBK er organisert i 5 avdelinger:

- Utlån
- Innlån og plassering
- Marked
- Økonomi og Back-Office
- Risk Management og Compliance

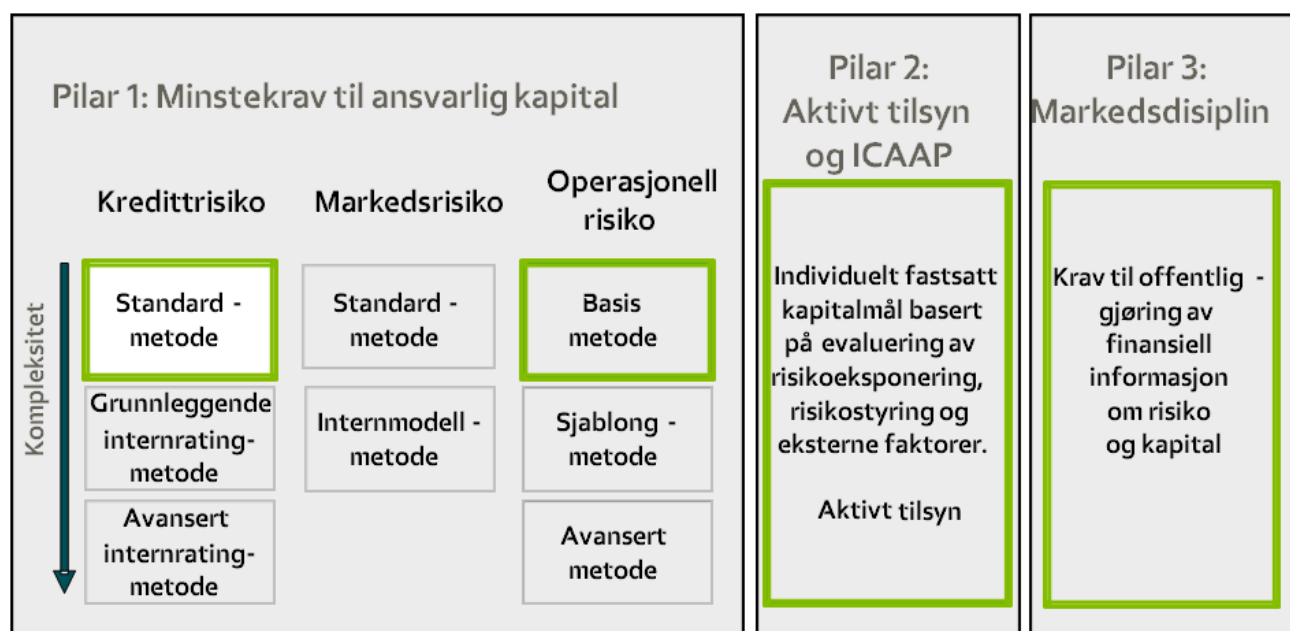
Selskapet har 19 årsverk pr. 31. desember 2021. I tillegg benyttes tjenester fra Eika Gruppen AS, herunder HR og lønn, regnskap og profilering/marked. Selskapets IT-plattform leveres også av Eika Gruppen AS.

3 KAPITALDEKNINGSREGLER

Regelverket for kapitaldekning bygger på standarder for kapitaldekningsberegninger fra Bank for International Settlements (BIS). Formålet med kapitaldekningsregelverket er å styrke stabiliteten i det finansielle systemet gjennom:

- Mer risikosensitivt kapitalkrav
- Bedre risikostyring og kontroll
- Tettere tilsyn
- Mer informasjon til markedet

Figur 3 Basel II-oversikt over pilarene

Selskapet benytter standardmetoden for beregning av kapitalkrav knyttet til kredittrisiko, og basismetoden for beregning av kapitalkrav knyttet til operasjonell risiko. Dette innebærer at beregningen av kapitalkrav for disse risikoer følger kapitalkravsforordningens («Capital Requirement Regulation», CRR) kategorier og risikovektingsregler.

PILAR 1

Pilar 1 omhandler minstekrav til kapitaldekning for kredittrisiko, markedsrisiko og operasjonell risiko. I pilar 1 inngår også kapitaldekning knyttet til derivatmotparters kredittverdighet (CVA-risiko).

PILAR 2

Pilar 2 omhandler en prosess for å vurdere selskapets totale kapitalbehov i forhold til risikoprofil, herunder kapitalbehov for risikoer som ikke dekkes av pilar 1. Kapitalbehovet vurderes basert på 2 hovedelementer: iboende risikoer basert på risikonivå sett på 12 måneders sikt og kapitalbehov sett i et framoverskuende perspektiv som grunnlag for selskapets kapitalmål. Finanstilsynet fattet vedtak om EBKs pilar 2-krav den 4. september 2017¹. Nedenfor følger et utdrag og en oppsummering av innholdet i vedtaket.

«Eika Boligkreditt skal ha kapital utover minstekrav og bufferkrav tilsvarende minst 0,5 prosent av beregningsgrunnet (pilar 2-krav) for risikoer som foretaket er utsatt for og som ikke, eller bare delvis, er dekket i pilar 1. Pilar 2-kravet skal dekkes av ren kjernekapital.»

Pilar 2-kravet er foretaksspesifikk og vil variere for banker og kredittforetak avhengig av risiko i det enkelte foretak.

¹ Finanstilsynets vedtak: <https://www.finanstilsynet.no/offentliggjoring-av-finanstilsynets-vedtak-om-pilar-2-krav-for-enkeltbanker/vedtak-om-kapitalbehov-i-eika-boligkreditt-as/>

PILAR 3

Formålet med Pilar 3 er å supplere minimumskravene i Pilar 1 og den tilsynsmessige oppfølging i Pilar 2. Pilar 3 skal bidra til økt markedsdisciplin gjennom krav til offentliggjøring av informasjon som gjør det mulig for markedet, herunder analytikere og investorer, å vurdere foretakets risikoprofil og kapitalisering samt styring og kontroll. Kravene til offentliggjøring er spesielt viktig når aktører i større grad kan benytte egne systemer og metoder for å beregne kapitalkravet.

Kapitalbehovet og kapitalmålene er vurdert ut fra det internasjonale kapitalkravsregelverket Basel II og Basel III, slik det er nedfelt i finansforetaksloven og CRR. Kravet i Finansforetaksloven § 13-6 er at et finansforetak skal til enhver tid ha ansvarlig kapital som er forsvarlig ut fra risikoen ved, og omfanget av den virksomhet institusjonen driver. Dette skal være vurdert både på kort og lengre sikt. Kapitaldekningen skal følgelig være høyere enn minimumskravene på totalt 8 prosent og gjeldende bufferkrav, som er nærmere fastlagt i finansforetaksloven kapittel 14. Finanstilsynet vil evaluere både EBKs kapitalmål og dokumentasjonen av de vurderinger som styret har lagt til grunn for sine konklusjoner.

GJENOPPRETTINGSPLAN MED KAPITALTILTAK

Selskapet har etablert beredskaps- og gjenopprettningstiltak for kapitaldekning i selskapets gjenopprettingsplan som skal bidra til at det eksisterer gode prosesser for styring av kapital. EBKs eierbanker er alle underlagt kapitaldekningskrav og har gjennomgående høy soliditet. Eierbankene er gjennom avtaleverk forpliktet til å delta i emisjoner for å styrke kapitalen i selskapet. Den enkelte eierbanks kapitaliseringsforpliktelse er primært begrenset til dens pro rata-andel av kapitlemisjoner, som beregnes på grunnlag av hver eierbanks andel av selskapets bankfinansiering.

4 OVERORDNET RISIKO- OG KAPITALSTYRING

RISK MANAGEMENT I EBK

Ansvar for gjennomføring av selskapets overordnede styring og kontroll er organisert på følgende måte:

Figur 4 Styring og kontroll

► Instruksjer, rammer og fullmakter

◀ Formell rapportering

EBK har etablert et rammeverk for styring og kontroll gjennom risikostrategier fra selskapets styre med kvartalsvis rapportering av status og utvikling. Det overordnede faglige ansvaret for risikostyring i selskapet er hos administrerende direktør. Selskapet vil ha fokus på å ha tilstrekkelige ressurser innenfor risikostyring og compliance, og vil løpende vurdere tilgjengelig kompetanse og kapasitet.

Det gjennomføres kvartalsvis risk- og compliancerapportering som gir en samlet oversikt over eksponering i forhold til etablerte rammer i selskapet, slik at ledelsen, risikoutvalget og styret kan påse at risikoeksponeringen er innenfor fastsatt risikovilje. Rapporteringen kvantifiserer og vurderer alle hovedrisikoer som er relevante for selskapet, herunder strategisk risiko, kredittrisiko, motpartsrisiko, markedsrisiko, likviditets- og refinansieringsrisiko og operasjonell risiko.

Et godt internt kontrollmiljø forutsetter forankring i hele organisasjonen, fra den enkelte medarbeider til selskapsledelsen og styret. Selskapets internrevisor er PricewaterhouseCoopers.

ICAAP-PROSESSEN

Virksomheten er underlagt krav til å gjennomføre Internal Capital Adequacy Assessment Process (ICAAP) i tråd med finansforetaksloven § 13-6. Prosessen innebærer vurdering av behov for kapital hensyntatt selskapets mål, strategi, aktuelle og forventede risikoeksponeringer, samt gjeldende risikorammer og regulatoriske bestemmelser. Finanstillsynets moduler for risikobasert tilsyn samt metoder og stresstester som følger av Finanstillsynets rundskriv 12/2016 med vedlegg benyttes som forutsetning så langt det passer. Videre skal ICAAP bidra til å gi felles forståelse av risikobildet i selskapet og gi muligheter for evaluering av risiko opp mot kvaliteten på styring og kontroll. Dette gir grunnlaget for å fastsette kapitalmålene. Selskapets interne vurdering av likviditets- og finansieringsrisiko, Internal Liquidity Adequacy Assessment Process (ILAAP) gjennomføres som en del av ICAAP og omtales i samme dokument.

Estimerte budsjetter og prognoser utarbeides for 3 år frem i tid av administrasjonen. Basert på budsjett og prognose som representerer forventet utvikling i selskapet, foretar risk- og compliancefunksjonen beregninger av kapitalbehov for de neste 3 år.

Risk- og compliancefunksjonen analyserer kapitalbehovet sett i et framoverskuende perspektiv ved å foreta stresstester av hva som vil være et rimelig, men alvorlig krisescenario med økonomisk tilbakeslag, samt analyserer usikkerhet knyttet til forventet finansiell utvikling som påvirker kapitalen på kortere sikt. Scenariene er ment å reflektere en verste-fall-situasjon for selskapet.

Den foreløpige ICAAP-rapporten er viktig for styrets vurdering av at selskapet har forsvarlig egenkapital og likviditet, jf. aksjeloven § 3-4 og eventuelle muligheter for å utbetale utbytte, behov for tilførsel av kapital, mv. Prosessen i styret innebærer gjennomgang og diskusjon av viktige forutsetninger i ICAAP-analysen, herunder:

- vesentlige forutsetninger i budsjett og 3 års prognose,
- vurdering av om stresstester er tilstrekkelig konservativ til å dekke en verste-fall situasjon, og
- vurdering av kapitalnivået, dvs. hvor mye kapital selskapet bør ha, herunder hvor stor buffer styret finner forsvarlig/ønskelig.

Innspill fra den innledende ICAAP-prosessen med vurderinger i siste styremøte før årsskiftet, samt endelige årsregnskap, danner grunnlaget for oppdaterte ICAAP-beregninger. Det utarbeides en ICAAP-rapport som oppsummerer ICAAP og ILAAP-arbeidet for selskapet. Styret i EBK godkjenner

endelig ICAAP for selskapet som oversendes Finanstilsynet på forespørsel og minimum hvert tredje år.

5 RISIKOVILJE OG KAPITALSTRATEGI

Risikovilje bestemmer det risikonivået styret er villig til å akseptere, og er for styret en akseptabel balanse mellom vekst, risiko og avkastning.

Styret vurderer sin virksomhet og påser at selskapet har en ansvarlig kapital som står i forhold til risikoen på den virksomheten som drives. Nivået på styrets risikovilje fastsettes i forhold til størrelsen på mulig tap av ansvarlig kapital i selskapet ved stressscenario. Selskapet opererer med lav, moderat og høy risiko. Selskapets klare utgangspunkt er å være et selskap med lav risiko.

Tabell 1 Selskapets risikovilje

Risikotype	Risikovilje
Strategisk risiko	Lav
Kredittrisiko knyttet til utlån	Lav
Motpartsrisiko	Lav
Markedsrisiko	Moderat
Likviditets- og refinansieringsrisiko	Moderat
Operasjonell risiko	Lav

Innenfor alle risikoområder stilles det krav til god styring og kontroll, og til at ledelsen påser at risikohåndteringen bidrar til at samlet risiko er i henhold til selskapets risikovilje. Basert på selskapets helhetlige risikoprofil forventer selskapet lave kapitalkrav utover minstekrav til kapital.

KAPITALMÅL OG BUFFERKRAV

Selskapet har oppdatert sine kapitalmål slik at de er tilstrekkelige til å overholde regulatoriske minstekrav, foretaksspesifikt pilar 2-krav og gjeldende bufferkrav til kapital. Basert på resultatet i selskapets ICAAP er det vurdert at selskapets pilar 2-krav er tilstrekkelig for å dekke kapitalbehovet for risikoer som ikke dekkes av pilar 1. Selskapet har vedtatt å oppfylle kapitalmål i tråd med tabellen nedenfor.

Tabell 2 Kapitalmål* for Eika Boligkreditt i ICAAP-perioden

Kapitalmål*	31. des. 2021	30. jun. 2022	31. des. 2022	30. jun. 2023
Rent kjernekapitalmål	12,0 %	12,5 %	14,5 %	15,0 %
Kjernekapitalmål	13,5 %	14,0 %	16,0 %	16,5 %
Kapitalmål	15,5 %	16,0 %	18,0 %	18,5 %

*Inkluderer EBKs pilar 2-krav og kapitalkravsmargin

Dersom behovet for kapital endrer seg, gir aksjonærvtalen med eierbankene en betydelig forutsigbarhet knyttet til tilførsel av kapital fra eierbankene. Selskapets kapitalmål justeres fra 31. desember 2022 ettersom systemrisikobufferen økes fra 3,0 til 4,5 prosent. Det er videre hensyntatt to økninger i motsyklisk kapitalbuffer på 0,5 %-poeng henholdsvis 30. juni 2022 og 31. desember 2022, samt en ytterligere potensiell økning i motsyklisk kapitalbuffer fra 30. juni 2023 på 0,5 %-poeng.

Kombinert bufferkrav utover selskapets minstekrav til kapital skal dekkes med ren kjernekapital og består av systemrisikobuffer, bevaringsbuffer og motsyklisk buffer. Felles for bufferkravene er at

muligheten for utbytte- og bonusutbetalinger begrenses i en situasjon der selskapet ikke tilfredsstiller kravene.

Tabell 3 Kapitalbufferkrav pr. 31.12.2021 (tall i tusen)

Buffertype	Krav til ren kjernekapital	
Bevaringsbuffer	2,5 %	932 398
Systemrisikobuffer	3,0 %	1 118 877
Motsyklisk buffer	1,0 %	372 959
Kombinert bufferkrav		2 424 234

Pr. 31. desember 2021 har selskapet 2,4 milliarder kroner i kombinert bufferkrav, og dette er dekket med ren kjernekapital.

6 KAPITAL

Selskapet benytter standardmetoden for beregning av kapitalkrav til kredittrisiko og basismetoden for beregning av operasjonell risiko. I tillegg beregnes det kapitalkrav for risiko knyttet til svekket kredittverdighet hos derivatmotparter (CVA-risiko) i pilar 1. For beregning av kapitalkrav på likviditetsplasseringer (benevnes i det videre som markedsrisiko), benyttes standardmetoden for kredittrisiko.

Regelverket etter CRR, innebærer følgende vektingsregler av vesentlig betydning for kredittrisikoen i selskapet:

Kredittrisiko: engasjementer	Risikovekt	Vurdering av kapital i forhold til risiko
Lån med pant i bolig innenfor 80 prosent av forsvarlig verdi, herunder også fellesgjeld til borettslag	35 %	Kredittrisiko
Lånetilsagn og delutbetalte lån gitt med forutsetning om pant i bolig innenfor 75 prosent av boligens verdi. Konverteringsfaktor på 20 og 50 prosent.	35 %	Kredittrisiko
Bankinnskudd uten binding	20 %	Motpartsrisiko
Derivater, avhenger av rating	20 % / 50 %	Motpartsrisiko
Repoavtaler	20 %	Motpartsrisiko
Lokale og regionale myndigheter, herunder kommuner og fylkeskommuner	20 %	Markedsrisiko
Obligasjoner med fortrinnsrett	10 %	Markedsrisiko
Statspapirer, multilaterale utviklingsbanker, utenlandske regionale myndigheter og internasjonale organisasjoner	0 %	Markedsrisiko

Balanseførte eiendeler og annen kredittrisiko vekter som utgangspunkt 100 prosent med mindre annet er særskilt spesifisert.

Beregning av kapital for operasjonell risiko etter basismetoden innebærer at kapitalkravet fastsettes i forhold til selskapets rentenetto og andre inntekter. Vurderingen av den operasjonelle risiko baseres på erfarte hendelser, hendelser i bransjen for øvrig og iboende risikoer.

Beregning av kapital for motpartsrisiko, herunder risiko for svekket kredittverdighet hos motpart (CVA-risiko), beregnes etter standardmetoden for CVA-risiko i henhold til CRR. Dette tilleggskravet beregnes basert på motpartens kredittverdighet, og kalles Credit Valuation Adjustment (CVA).

Basert på en samlet helhetlig risikoprofil, herunder eksponering og selskapets styring og kontroll med risikoen, er det foretatt beregninger og vurderinger av de vesentligste risikotyper for selskapet i det følgende.

Tabell 4 Status på kapitaldekning pr. 31. desember 2021 (tall i tusen)

Stat us kapitaldekning	31.12.2021
Aksjekapital	1 225 497
Overkurs	3 384 886
Annen innskutt egenkapital	477 728
Annen egenkapital	573
Sum egenkapital	5 088 684
Fond for urealisert gevinst	47 895
Immaterielle eiendeler	(1 852)
Verdijusteringer finansielle instrumenter	(25 584)
Ren kjernekapital	5 109 143
Hybridkapital	575 000
Kjernekapital	5 684 143
Tilleggskapital	724 342
Netto ansvarlig kapital	6 408 485
Beregningsgrunnlag og kapitaldekning	
Vektet beregningsgrunnlag kredittrisiko	35 069 086
Vektet beregningsgrunnlag CVA-risiko	1 991 205
Vektet beregningsgrunnlag operasjonell risiko	235 614
Sum vektet beregningsgrunnlag	37 295 905
Kapitalkrav tilsvarende 8 prosent av beregningsgrunnlag	2 983 672
Overskudd av ansvarlig kapital	3 424 813
Ren Kjernekapitaldekning	13,7 %
Kjernekapitaldekning	15,2 %
Kapitaldekning	17,2 %

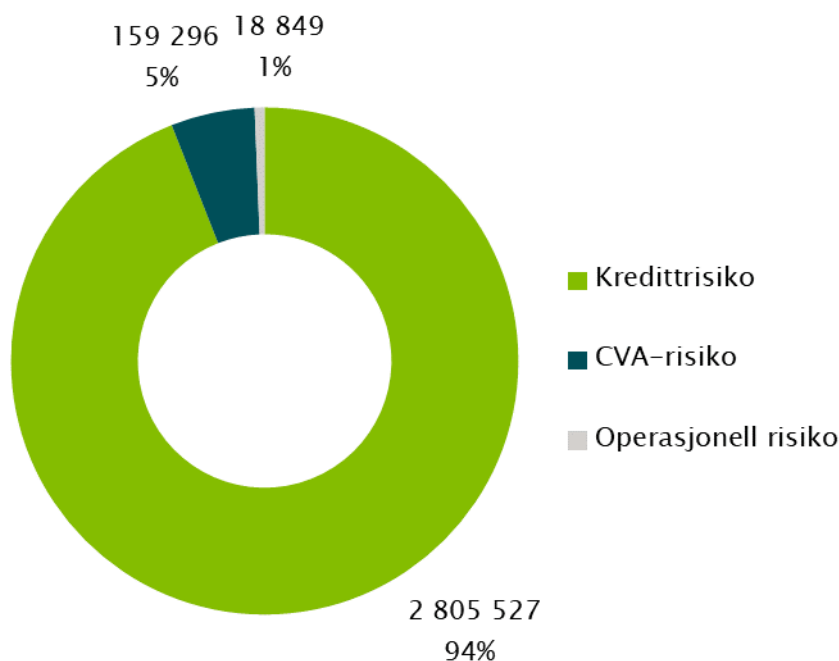
Selskapet hadde pr. 31.12.2021 en kapitaldekning på 13,7 prosent i ren kjernekapitaldekning, 15,2 prosent i kjernekapital og 17,2 prosent i ansvarlig kapital.

OPPSUMMERING AV REGULATORISKE KAPITALKRAV

Tabell 5 Kapitalkrav fordelt på risikotype (tall i tusen)

Stat us kapitaldekning	31.12.2021
Ren kjernekapitaldekning	13,7 %
Kjernekapitaldekning	15,2 %
Kapitaldekning	17,2 %
Kredittrisiko	2 805 527
CVA-risiko	159 296
Operasjonell risiko	18 849
Sum Pilar 1	2 983 672

Figur 5 Kapitalkrav Pilar 1 (tall i tusen)

UVEKTET KJERNEKAPITALANDEL (LEVERAGE RATIO)

Finansdepartementet har fastsatt krav til uvektet kjernekapitalandel på 3 prosent fra og med 30. juni 2017 (CRR/CRD IV-forskriften) som gjelder for kredittforetak, og derav gjeldende for EBK. Uvektet kjernekapitaldekning skal beregnes etter følgende formel og skal uttrykkes i prosent:

$$\text{Uvektet kjernekapitaldekning} = \frac{\text{Kapitalmål}}{\text{Eksponeringsmål}}$$

Kapitalmålet består av kjernekapital, jf. CRR artikkel 429. Krav til uvektet kjernekapitalandel skal supplere kapitaldekningskravet som beregnes av risikovektet balanse, og har til hensikt å fungere som sikkerhet mot for lavt beregningsgrunnlag i kapitaldekningsberegningene.

I beregningen av uvektet kjernekapitalandel er det med dagens rapporteringsstandard ikke tillatt å hensynta sikkerheter fra derivatmotparter i beregningen av derivateksponeringen. I tillegg må beløpet beregnes etter markedsverdimetoden. Dette gir uheldige utslag for EBK og medfører at indikatoren ikke er et godt bilde på faktisk risiko knyttet til uforsvarlig gjeldsoppbygging. Det er faktisk slik at beregningsmetoden straffer foretak som har avtale om å motta sikkerhet for økt markedsverdi på derivater. Vi har derfor også gjennomført beregninger av leverage ratio som viser netto derivateksponering beregnet etter standardisert metode iht. CRR.

Tabell 6 Uvektet kjernekapitalandel pr. 31. desember 2021.

Uvektet kjernekapitalandel (leverage ratio)	31.12.2021
Balanseposter (eksl. finansielle derivater)	109 465 092
Verdiendring finansielle instrumenter til virkelig verdi	(27 436)
Derivateksponering (MV-metoden uten fratrukket sikkerhet)	8 589 532
Derivateksponering (Std. metode fratrukket sikkerhet)	3 866 191
Lånetilsagn/delutbetalte lån	122 485
Sum balanse og utenom-balanseposter (MV-metoden)	118 149 672
Sum balanse og utenom-balanseposter (Std. Metode)	113 426 332
Kjernekapital	5 684 143
Uvektet kjernekapitalandel (MV-metoden)	4,81 %
Uvektet kjernekapitalandel (Std. metode)	5,01 %

EBK har foretatt et estimat av uvektet kjernekapitalandel frem i tid basert på Finanstilsynets beregningsmetode og oppfyller det fastsatte kravet på 3 prosent med god margin.

7 STRATEGISK OG FORRETNINGSMESSIG RISIKO

Definisjon: Strategisk og forretningsrisiko er definert som risikoen for svekket lønnsomhet pga. endringer i konkurranse, rammebetingelser, eksterne faktorer, herunder også politisk risiko og regulatorisk risiko. Dette inkluderer risikoen for manglende samvariasjon mellom inntekter og kostnader over tid, det anses hensiktsmessig å vurdere forretningsrisikoen i sammenheng med strategisk risiko. Strategisk og forretningsrisiko omfatter også ratingrisiko, omdømmerisiko, eierrisiko samt belønnings- og insentivrisiko.

RISIKOVILJE OG EKSPONERING

Strategisk og forretningsmessig risiko i selskapet skal være lav og inngår ikke i beregning av pilar 1-krav til kapital. Selskapet har etablert en god forretningsstrategi og omfattende risikostrategier for styring av strategisk risiko. Det er etablert målsetninger i forretningsstrategien, og øvrige strategier har overordnede rammer knyttet til risikovilje. Selskapets forretningsidé er å tilføre bankene økt konkurransekraft og redusere deres risiko ved utstedelse av obligasjoner med fortrinnsrett i det norske og internasjonale finansmarked. Gjennom dette skal EBK ved profesjonell pleie av finansmarkedene, god internasjonal rating og høy kvalitet på sikkerhetsmassen og risikostyring, sikre eierbankene tilgang til langsiktig og konkurransedyktig funding. For å oppnå denne strategien ligger følgende satsningsområder til grunn:

- Optimal bruk av OMF-finansiering
- God internasjonal rating
- Lønnsom og kostnadseffektiv
- Forsvarlig risiko
- Kvalitet i alle ledd

Selskapets omdømmerisiko er i vesentligste grad relatert til selskapet som fundingkilde. EBK har ratede obligasjoner med fortrinnsrett og en nedgradering i rating vil være skadelidende. Ratingselskapet Moody's gjør en vurdering av eierbankene som helhet i tillegg til å vurdere kvaliteten i selskapets sikkerhetsmasse. Spesielt er vurderingen av eierbankene sårbar da dette avhenger av i hvilken grad norske myndigheter er villige til å redde bankene i en krisesituasjon. Hvis en nedgradering inntreffer vil færre investorer investere i selskapets OMFer og vil kreve et høyere risikopåslag hvis de velger å investere.

EBK er eksponert for omdømmerisiko knyttet til Eika som merkevare. Uheldige hendelser i et av Eika-selskapene eller bankene kan medføre negative rykter og konsekvenser EBK må håndtere. Utover dette er selskapet eksponert for effekter av politiske endringer. En vesentlig andel av markedsbaserte utstedelser fra norske obligasjonsutstedere foretas i andre valutaer enn norske kroner. Eventuelle hendelser i norsk politikk har innvirkning på norske utstederes omdømme internasjonalt. Dette går også på norske myndigheters vilje til å støtte norske banker i krisesituasjoner. Beslutninger tatt av norske myndigheter har historisk fått direkte effekt på norske utsteders mulighet for finansiering og kredittpåslag. Likevel er risikoen knyttet til dette størst internasjonalt og for utstedere som har statlig eier, og det er spesielt i perioder der selskapet må refinansiere forfall som er av den størrelsesorden at de ikke kan foretas i det norske markedet at slik politisk risiko/omdømmerisiko er størst.

STYRING OG KONTROLL

For å sikre styring og kontroll med strategisk og forretningsmessig risiko er det viktig med gode strategiprosesser. Selskapet har et årshjul der revisjon av forretningsstrategi og risikostrategier inngår som faste oppgaver. En del av styring og kontroll med forretningsrisikoen, er blant annet endringer i selskapets garantiavtaler med eierbankene.

Fokus på god risikostyring, compliance, etikk, varsling om kritikkverdige forhold, håndtering av interessekonflikter, samt øvrige policyer, strategier og rutiner, skal bidra til at selskapet ivaretar prosesser på en god måte.

KAPITALBEHOV

Vurdering av kapitalkrav for strategisk og forretningsmessig risiko inngår i vurderingen av pilar 2, risiko som ikke er dekket av pilar 1. Det er ikke satt av et internt kapitalbehov knyttet til strategisk og forretningsmessig risiko.

8 KREDITTRISIKO

Definisjon: Kredittrisiko er risiko for tap som skyldes at kunder/motparter ikke oppfyller sine betalingsforpliktelser. Kredittrisiko vedrører alle fordringer på kunder/motparter, utlån, kreditter, garantier, uoppgjorte handler, tilsagn om lån til kunder, samt motpartsrisiko som oppstår gjennom derivater og valutakontrakter. Kredittrisiko avhenger blant annet av fordringens størrelse, tid til forfall, sannsynlighet for mislighold og eventuelle sikkerheters verdi. Kredittap kan også oppstå som følge av operasjonelle feil.

RISIKOVILJE OG EKSPONERING

Kredittrisikoen knyttet til utlån skal være lav. EBK skal i sin kredittpolicy og utlånsvirksomhet hensynta de til enhver tid gjeldende regler for kredittforetak som utsteder obligasjoner med fortrinnsrett, jf. finansforetaksloven § 11-5 flg. Selskapets strategi for kredittrisiko på utlån har som formål å minimere risiko for tap på utlån, samt å opprettholde en kredittrisiko som er lavere enn hos sammenlignbare selskaper. På denne måten vil selskapets obligasjoner være et preferert valg for investorene.

Selskapets kredittrisiko er sterkt begrenset gjennom distributørbankenes garantiansvar og tilleggsavtale for lån med belåningsgrad («Loan to value», LTV) over 60 prosent, samt selskapets kredittstrategi og kredittåndbok. Det er innført maksimumsgrenser for andel fastrentelån i EBK,

for den enkelte bank tillates det at fastrentelån kan utgjøre maksimalt 17,5 % av lånene som er etablert/overført til EBK. For den samlede utlånsporteføljen er maksimalgrensen 15 %. Som fastrentelån i denne sammenheng menes lån med fast rente som har mer enn to år igjen av fastrenteperioden. Selskapets kredittrisiko er hovedsakelig relatert til balanseførte poster, men selskapet har også kredittrisiko utenfor balansen. EBK benytter standardmetoden for å beregne kapitalkrav for kredittrisiko. Pr. 31. desember 2021 utgjorde kredittrisikoen 94 prosent av selskapets kapitalkrav i pilar 1. I dette kapitlet håndteres kredittrisiko knyttet til utlån med pant i bolig. Øvrig kredittrisiko håndteres under motpartsrisiko og markedsrisiko.

Selskapet rapporterer etter International Financial Reporting Standards (IFRS) og verdsetter utlån til virkelig verdi. Markedsverdien på utlån med flytende rente er vurdert å ha en verdi lik amortisert kost, mens utlån til fast rente er tilsvarende vurdert lik amortisert kost justert for nåverdien av differansen mellom lånenes faste rente og gjeldende tilbudte fastrente på balansedagen. For utlån med fast rente benyttes vilkår fastsatt i forskrift for kredittavtaler for å beregne den virkelige verdien. Den virkelige verdien til hvert enkelt lån fastsettes ut ifra hvilken under- eller overkurs kunden vil få eller må betale ved en eventuell innfrielse av fastrentelån. Denne verdien er derfor avhengig av renteutviklingen, og verdisvingninger får resultateffekter. Selskapet har også utlån til finansiering av fellesgjeld i borettslag.

GENERELT OM KREDITTRISIKO I EBK

EBK har aldri hatt misligholdte lån som har ubetalt terminforfall med mer enn 90 dager på sine utlån, og heller ingen tap i forbindelse med utlånsvirksomheten². Den europeiske bankmyndigheten (EBA) publiserte i september 2016 nye anbefalinger for definisjonen av misligholdte engasjementer, gjeldende fra 1. januar 2021. Hittil har hovedregelen vært at engasjementer anses misligholdt dersom et krav er forfalt mer enn 90 dager og beløpet ikke er uvesentlig. Etter den nye anbefalingen fra EBA plikter selskapet å gjøre ulike tilleggsvurderinger knyttet til sannsynligheten for mislighold. I denne vurderingen skal man se hen til kundens samlede gjeldsforpliktelser, mulig smitte mellom avtaler til samme debitor, nivå på vesentlighetsgrenser og karantenetid etter friskmelding. Garantistrukturen mellom EBK og distributørene reduserer kredittrisikoen for selskapet, og det medfører at selskapet heller ikke forventer tap i fremtiden. Selskapet har derfor aldri foretatt nedskrivninger knyttet til verdifall på utlån.

² Det følger av CRR art. 178 (1) at det skal anses som mislighold fra en bestemt låntakers side dersom en av låntakers vesentlige kredittforpliktelser overfor institusjonen forfalt til betaling for mer enn 90 dager siden.

Tabell 7 Kredittrisiko: Spesifikasjon av risikovektet volum og kapitalkrav (tall i tusen)

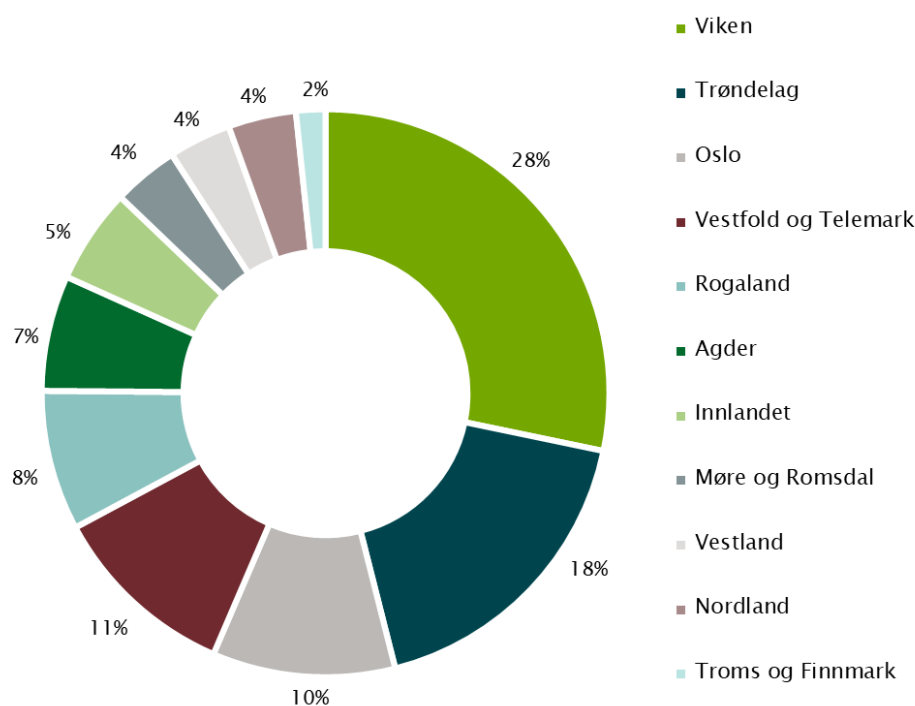
Kredittrisiko	Artikkel CRR	KF	Balansført beløp	Poster utenom	Risiko-vekt	Beregningsgrunnlag	Kapitalkrav 8 %
Stater	114		499 008		0 %	-	-
Offentlige foretak	116 (4)		1 241 050		0 %	-	-
Utenlandske lokale/regionale myndigheter	115		2 630 427		0 %	-	-
Kommune- og fylkeskommune (norske)	115		4 554 758		20 %	910 952	72 876
Multilaterale utviklingsbanker	117		797 516		0 %	-	-
Internasjonale organisasjoner	118		0		0 %	-	-
Bankinskudd/utlån til kredittinstitusjoner	120		971 065	-	20 %	194 213	15 537
Lånegarantier fra bankene	120			1 376 770	20 %	275 354	22 028
Derivater AA-rating (standardisert metode*)	120			2 261 371	20 %	452 274	36 182
Derivater A-rating (standardisert metode*)	120			1 604 820	50 %	802 410	64 193
Foretak (uten rating)	122		59 213		100 %	59 213	4 737
Lån med pantesikkerhet i bolig innenfor 80%	125		91 363 151	(1 376 770)	35 %	31 495 233	2 519 619
Delutbetalte lån	125	0,5		16 773	35 %	2 935	235
Lånetilsagn (varighet 30 dager)	125	0,2		570 493	35 %	39 934	3 195
Obligasjoner med fortrinnsrett	129		7 267 609		10 %	726 761	58 141
Øvrige engasjement	134		17 753		100 %	17 753	1 420
Utlån i mislighold	127		44 534		100 %	44 534	3 563
Øvrige engasjement (Utsatt skattefordel)	48 (4)		19 008		250 %	47 520	3 802
Sum kredittrisiko			109 465 092	4 453 456		35 069 086	2 805 527

*I henhold til CRR art. 276 - 282.

Tabell 8 Kredittrisiko pr. engasjementskategori (tall i tusen)

Engasjement	Kapitalkrav
Lokale og regionale myndigheter	72 876
Institusjoner	137 940
Foretak	4 737
Engasjementer med pantesikkerhet i boligeiendom	2 526 611
Obligasjoner med fortrinnsrett	58 141
Øvrige engasjementer	5 222
Sum kapitalkrav kredittrisiko	2 805 527

Figur 6 Geografisk konsentrasjon: Utlån fordelt på region i % av totalt utlånsvolum pr. 31.12.2021.

Eierbankene som distributørkanal gjør at kundene har en god geografisk spredning. Selskapets kunder er i hovedsak privatkunder hvor hver enkelt kunde utgjør en svært liten andel av selskapets totalportefølje.

Tabell 9 Utlån fordelt på engasjementstype og løpetid (tall i tusen)

Forventet løpetid	31.12.2021	0-1 mnd	1-3 mnd	3-6 mnd	6-12 mnd	1-3 år	3-5 år	5-10 år	Over 10 år
Utlån:									
Privatpersoner	86 552 836	464	1 125	3 153	22 803	231 124	574 956	3 350 614	82 368 596
Borettslag	4 826 197	-	11	-	516	8 630	33 241	171 769	4 612 030
Plasseringer:									
Statspapirer	499 008	-	249 768	249 240	-	-	-	-	-
OMF	7 267 609	-	-	-	558 883	5 955 695	753 030	-	-
Lokale og regionale myndigheter (norske)	4 554 758	2 088 788	1 155 450	-	260 243	1 050 276	-	-	-
Offentlige lån etc.	797 516	-	-	-	-	797 516	-	-	-
Offentlige foretak	1 241 050	62 280	-	-	60 616	818 955	299 200	-	-
Utenlandske lok./regionale myndigheter	2 630 427	1 242 526	753 638	200 312	125 095	202 302	106 555	-	-
Bankinnskudd	970 742	970 742	-	-	-	-	-	-	-
Sum	109 340 143	4 364 799	2 159 992	452 705	1 028 157	9 064 499	1 766 982	3 522 383	86 980 626

Ut ifra tabell 9 kan vi se at EBK har god spredning i forfall på utlån og plasseringer, noe som bidrar til å minske kredittrisikoen i selskapet.

Selskapet har en diversifisert utlånsportefølje, med hensyn på geografi og enkeltkunder.

KREDITTRISIKO – STANDARDMETODEN

Som utsteder av obligasjoner med fortrinnsrett må alle engasjementer i sikkerhetsmassen tilfredsstille risikoklasse 1 eller 2. Ved vurdering av rating skal kredittvurderingsbyråer som følger av kommisjonsforordningen (EU) 2016/1799³ og i henhold til Finanstilsynets rundskriv 18/2016⁴ benyttes til å fastsette risikoklasse. Dersom en motpart er ratet av to eller flere av byråene, skal risikoklasse bestemmes av den nest beste ratingen jf. CRR art. 138 f). Dersom motparten kun er ratet av ett godkjent byrå, benyttes denne.

- Stater og sentralbanker: Langsiktig rating fra godkjent ratingbyrå benyttes for tildeling av risikoklasse.
- Multilaterale utviklingsbanker og internasjonale organisasjoner: kun motparter som er tildelt risikovekt på 0 prosent iht. CRR art. 117 og 118.
- Lokale og regionale myndigheter: Langsiktig rating på kommuner og fylkeskommuner benyttes. Dersom det er uratede kommuner skal disse behandles som AA-ratede motparter.
- Institusjoner: Langsiktig rating på institusjoner som er ratet av godkjent ratingbyrå skal benyttes for å fastsette risikoklasse for finansforetak.
- Foretak: Langsiktig rating fra godkjent ratingbyrå benyttes for tildeling av risikoklasse. Hvis det ikke foreligger godkjent rating benyttes 100 prosent risikovekt for engasjementet.

SIKKERHETER OG GARANTIER

Ved formidling av lån gjennom EBK er det en forutsetning at lånet ikke overstiger 75 prosent av eiendommens verdi ved innføring i EBK, iht. OMF-regelverket. Det er for øvrig et krav at det sikres pant i ferdigstilte boligeiendommer eller fritidseiendommer. De krav EBK stiller til pant tilfredsstiller

³ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1479307277253&uri=CELEX:32016R1799>

⁴ https://www.finanstilsynet.no/contentassets/631324a179404e31a6dcc72c73da848f/rundskriv_18_2016.pdf

CRRs vilkår til 35 prosent vektning av engasjementer med pantesikkerhet i boligeiendom. Verdidokumentasjonen skal være godkjent takst, meglervurdering, kjøpekontrakt/skjøte eller verdivurdering fra Eiendomsverdi AS, som ikke kan være eldre enn 6 mnd. ved innvilgelse av lånet.

Når eierbankene formidler lån til EBK påtar de seg obligatoriske garantier for lån de har formidlet. Disse garantiene er i hovedtrekk som følger:

1. *Saksgaranti* for hele lånebeløpet i perioden fra eierbanken anmoder om utbetaling til lånets pantesikkerhet har oppnådd rettsvern og eierbankens depotavdeling har kontrollert dokumentasjonen.
2. *Tapsgaranti* hvor banken plikter å dekke 80 prosent av et konstatert tap på utlån. Tapsgarantien er begrenset til 1 prosent av bankens utlånsportefølje i EBK, minimum 5 millioner kroner eller 100 prosent av låneporteføljen hvis den er lavere enn 5 millioner kroner. Overskytende del som ikke dekkes av tapsgarantien kan EBK motregne i provisjonen til alle eierbankene, proratarisk ut ifra den enkelte banks andel av utlånsporteføljen på det tidspunkt tapet konstateres. Motregningsretten gjelder på en periode på 12 måneder.

Boliglån med belåningsgrad over 60 prosent av opprinnelig verdigrunnlag omfattes av en tilleggsavtale. Denne innebærer at eierbankene får en frist på 31 dager for bytte av lån som overstiger 75 prosent belåningsgrad eller dokumenterer oppdatert verdi på aktuelt panteobjekt om en ikke ubetydelig verdiforringelse har inntruffet. I den grad det aktuelle lånet er en del av sikkerhetsmassen etter fristen, plikter eierbanken å gi EBK en kredittramme tilsvarende summen av de deler som overstiger 75 prosent belåningsgrad.

Pr. 31. desember 2021 er det tatt ut oversikt over gjenstående lånesum mot verdivurdering av pantesikkerhet da lånet ble tatt opp. Denne viser at selskapet har utlån innenfor følgende sikkerhet;

Tabell 10 Fordeling av opprinnelig belåningsgrad (LTV) (tall i tusen)

Belåningsgrad (LTV)	Opprinnelige verdier			
	Privat personer	Borettslag	Totalt	Andel totalt
0 <= 40	13 250 634	3 577 963	16 828 597	18 %
40 < x <= 50	13 911 449	424 475	14 335 925	16 %
50 < x <= 60	37 577 093	730 622	38 307 715	42 %
60 < x <= 75	21 906 796	-	21 906 796	24 %
Summer	86 645 972	4 733 060	91 379 032	100 %
Gjennomsnittlig LTV	53,8 %	25,6 %	52,3 %	

Sikkerheten i EBKs utlån er vurdert som meget god og risikoen anses som lav med bakgrunn i garantistrukturen, inkludert tilleggsavtalen for de lån som innvilges med belåningsgrad over 60 prosent.

LØPENDE VERDIVURDERING AV SIKKERHETER

Selskapets utlånsportefølje "vaskes" kvartalsvis mot markedsverdier estimert av Eiendomsverdi AS. Eiendomsverdis vektingsmodell beregner en markedsverdi basert på solgte objekt i nærområdet over tid, justert for prisutviklingen. De hensyntar også de verdivurderinger EBK har på eiendommen ved innvilgelse. Dersom boligmarkedet skulle fått et fall i priser vil selskapet ha god margin før et

eventuelt lån som må tvangsinnføres vil føre til tap. Tabellen nedenfor viser indekserte «vaskede» verdier av EBKs utlånsportefølje.

Tabell 11 Fordeling av indeksert belåningsgrad (LTV) (tall i tusen)

Belåningsgrad (LTV)	Indekserte verdier			
	Privat personer	Borettslag	Totalt	Andel totalt
0 <= 40	23 136 737	3 752 267	26 889 004	31 %
40 < x <= 50	21 390 269	419 572	21 809 841	26 %
50 < x <= 60	21 119 803	395 219	21 515 022	24 %
60 < x <= 75	19 515 769	127 376	19 643 145	19 %
x > 75	1 483 393	38 627	1 522 020	1 %
Summer	86 645 972	4 733 060	91 379 032	100 %
Gjennomsnittlig LTV	48,9 %	23,1 %	47,5 %	

Ved utgangen av 2021 utgjør indeksert LTV 47,5 prosent mot opprinnelig LTV på 52,3 prosent. Vask av borettslag viser indeksert LTV på 23,1 prosent mot opprinnelig LTV på 25,6 prosent. Dette tyder på at boligprisene har jevnt over økt siden innvilgelse (kombinert med betaling av avdrag).

Noen lån er indeksert med en høyere LTV enn ved innvilgelse, noe som kan tyde på et fall i boligprisene for objekter tilknyttet disse lånene.

MISLIGHOLDSRISIKO I SIKKERHETSMASSEN

Selskapets obligasjoner med fortrinnsrett rates av Moody's. Moodys Collateral Score forteller investorene om Moody's modellering av tapsrisiko knyttet til kredittkvaliteten i sikkerhetsmassen i et Aaa-scenario. Høyere kredittkvalitet tilsvarer lavere collateral score. Collateral score bestemmer nivået for tap som Moody's anslår vil påvirke investorene av selskapets OMFer ved et eventuelt mislighold av disse, basert på kredittkvaliteten i sikkerhetsmassen. Collateral score er Moody's analyse av hvor mye risikofrie aktiva som må tilføres sikkerhetsmassen for å tilsvare den negative effekten av stresstestscenario som definert av Moody's. For mer informasjon henvises det til Moody's metodologi for definisjon og beregning av collateral score. EBKs collateral score ble estimert til 1,8 prosent av Moody's den 30.06.2021⁵, noe som er en svært lav score sammenlignet med andre globale obligasjonsutstedere som også er ratet av Moody's.

METODE FOR BEREGNING AV NEDSKRIVNINGER

Etter IFRS 9 innregnes tapsavsetningene basert på forventet kreditttap på bakgrunn av relevant informasjon som er tilgjengelig på rapporteringstidspunktet. Kombinasjonen av utlånsporteføljens belåningsgrad og de kredittgarantier eierbankene har avgitt medfører at standarden ikke gir vesentlige effekter for EBKs resultat eller egenkapital. Ved førstegangs balanseføring skal det avsettes for tap tilsvarende 12-måneders forventet tap. 12-måneders forventet tap er det tapet som er forventet å inntreffe over levetiden til instrumentet, men som kan knyttes til begivenheter som inntreffer de første 12 månedene. Dersom kredittrisikoen for en eiendel eller gruppe av eiendeler er ansett å ha økt vesentlig siden første gangs innregning skal det gjøres en tapsavsetning tilsvarende hele den forventede levetiden til eiendelen. EBK har vurdert at en årlig gjennomgang av en slik endring er vurdert tilstrekkelig ettersom EBK ikke forventer noen regnskapsmessig tapsføring.

⁵ EBK rapporterer kvartalsvis til Moody's en oversikt over sikkerhetsmassens innhold. På bakgrunn av dette analyseres EBKs låneprogram sammenlignet med øvrige låneprogram i Europa, og dette fremkommer kvartalsvis i Moody's performance overview.

STRESSTEST PÅ BOLIGPRISER

EBK gjennomfører stresstester av verdifall i boligpriser for å belyse selskapets kredittrisiko på utlån. I CRR er det en forutsetning at det eksisterer pant innenfor 80 prosent av boligens verdi (60 prosent for fritidsbolig) for at boliglån kan risikovektes 35 prosent. Hvis dette ikke er tilfellet, vil selskapet få et økt kapitalbehov for den andelen av utlånene som må vektes 75 prosent⁶ fremfor 35 prosent i kapitalkravsberegningen. Det foretas beregninger basert på verdifall i boligpriser på henholdsvis 15 prosent, 25 prosent og 35 prosent. Før for eksempel et verste-fall-scenario på 35 prosent boligprisfall ville ha inntruffet, ville EBK allerede ha tatt i bruk en rekke virkemidler for å bedre kvaliteten på selskapets sikkerhetsmasse, herunder beredskaps- og gjenopprettingstiltak for å styrke overpantsettelse. Hvis enkelte lån i sikkerhetsmassen får en belåningsgrad som overstiger 75 prosent (60 prosent for fritidsboliger), kan ikke denne andelen av lånet regnes med ved fastsettelsen av den samlede verdien på sikkerhetsmassen. Dette vil ha betydning for selskapets oppfyllelse av kravet til stadig beløpsmessig balanse iht. finansforetaksforskriften § 11-7, og forpliktelser knyttet til overpantsettelse.

Selskapet har en solid buffer for de lån med belåningsgrad inntil 60 prosent ved innvilgelse (fritidseiendom 50 prosent), i tillegg til tilleggsavtalen for boliglån med belåningsgrad over 60 prosent, og er derfor godt rustet i forhold til risikoen for et eventuelt boligprisfall som medfører brudd på 75-prosentgrensen iht. OMF-regelverket. Et fall i boligprisene vil generelt bli håndtert raskt ved hjelp av garantiststruktur, tilleggsavtale for boliglån med belåningsgrad over 60 prosent og overholdelse av lovverk knyttet til OMF. Det er derfor ikke innregnet noe pilar 2-tillegg for et verste-fall-scenario med boligprisfall på 35 prosent, da risikoen knyttet til et generelt boligprisfall er tilstrekkelig ivaretatt av selskapets garantiststruktur og tilleggsavtale for boliglån med belåningsgrad over 60 prosent, samt opprettholdelse av krav til overpantsettelse i sikkerhetsmassen.

ANSVARLIG UTLÅN OG KLIMARISIKO

Klimaendringer og miljøutfordringer utgjør en økende risiko, men også en mulighet til endring og omstilling. Klimarisiko kan deles i overgangsrisiko som er knyttet til omlegging til lavere utslipp og fysisk risiko som skyldes de faktiske effektene av klimaendringer. På kort sikt er overgangsrisikoen større enn den fysiske risikoen. EBK er eksponert for klimarisiko i utlånsporteføljen.

I forbindelse med overgangsrisiko er det naturlig å trekke frem selskapets analyse av sikkerhetsmassen som definerer tre kriterier for å kunne klassifisere pantesikkerheten som er blant de 15 prosent energieffektive boenhetene i Norge. Kriteriene er basert på byggestandarder, energisertifikater og rehabilitering som medfører minimum 30 prosent forbedring i energieffektiviteten til boenhetene. Det henvises til selskapets område for bærekraft og samfunnsansvar for ytterligere informasjon⁷. Selskapet har gjort denne analysen primært fordi en statusmåling av klimaavtrykket på aktivaene utlånene finansierer, representerer et første skritt mot en ambisjon om å redusere klimaavtrykket for boenhetene selskapet finansierer over tid. Resultatene av denne analysen vil brukes som underlag i prosesser som pågår i Eika Alliansen med det formål å innarbeide klimarisiko og -avtrykk i kredittprosessene. Videre er denne analysen en sentral del av et grønt rammeverk som selskapet kan utstede grønne obligasjoner under, nærmere omtalt under kapittel 11.

⁶ Det antas at utlånene vil tilfredsstille krav til massemarked og kan således vektes 75 prosent jf. CRR.

⁷ Linker for ytterligere informasjon vedrørende samfunnsansvar og bærekraft: [Grønne obligasjoner](#) og [Samfunnsansvar](#)

Tilknyttet fysisk risiko kan klimaendringer som flom, skred, ekstremvær, mer nedbør og oversvømmelser medføre skade på eiendommer som igjen kan resultere i at panteobjektet i sikkerhetsmassen faller i verdi. Selskapet arbeider derfor aktivt med kartlegging av den fysiske klimarisikoen til boligene i sikkerhetsmassen. Dette arbeidet har i første omgang som målsetting å kartlegge hvilke boliger som er utsatt for skader som følge av naturkatastrofer som flom, skred og ekstremvær. NVE utarbeider faresonekart for kvikkleire, flom og skred i bratt terreng og Kartverket for stormflo (havnivå). Det henvises til bærekraftsdelen i årsrapporten for oversikt over samlet låneverdi for pantesikkerhetene i EBKs boliglånportefølje i de forskjellige faresonekategorier.

Det er ikke innregnet noe pilar 2-tillegg for klimarisiko i utlånsporteføljen. Dette er begrunnet med at overgangsrisikoen på kort sikt vurdert som lav, og med bakgrunn i gode naturskadeforsikringsordninger, samt at klimapåvirkningene på kort sikt er små, er den fysiske risikoen også vurdert til lav. Det arbeides med å fremskaffe ytterligere informasjon om klimarisiko for boliger for å øke treffsikkerheten på fremtidige vurderinger.

STYRING OG KONTROLL

EBKs distribusjonskanal er gjennom eierbankene. Dette er banker som er lokalt forankret med høy grad av lojale kunder, og med gode kunnskaper om sine markeder. Kundeseleksjon gjennom eierbankene vurderes å bidra til at selskapet gjennomgående har lojale og gode kunder.

Selskapet har etablert strategi for kredittrisiko på utlån, strategi for motpartsrisiko samt strategi for kapitalforvaltning, som danner grunnlaget for styring og kontroll med kreditt- og motpartsrisiko. Løpende vurderes status i forhold til etterlevelse av selskapets kredittstrategi, og status i forhold til vedtatt risikovilje rapporteres til styret kvartalsvis i risk- og compliancerapport. Løpende foretas kontroller av etterlevelse av kredittåndboken, herunder depotkontroller. Overordnet styring og kontroll av risiko er nærmere beskrevet i kapittel 4 ovenfor.

KAPITALBEHOV

EBK benytter seg av standardmetoden for beregning av kapitalkravet for kredittrisiko. Kapitalkravet er beregnet til 2 806 millioner kroner ved utgangen av 2021. Kapitalkravet beregnet etter pilar 1 vurderes å dekke tapsrisikopotensialet knyttet til kredittrisiko i porteføljen.

9 MOTPARTSRISIKO

Definisjon: Motpartsrisiko er risiko for tap som skyldes at motparter ikke kan møte sine betalingsforpliktelser, og er således en kredittrisiko. Motpartsrisiko vedrører alle fordringer på motparter, herunder garantier, uoppgjorte handler, ikke benyttede kreditter, samt motpartsrisiko som oppstår gjennom derivateksponering. Motpartsrisikoen avhenger blant annet av fordringens størrelse, tid til forfall, sannsynlighet for mislighold og eventuelle sikkerheters verdi.

RISIKOVILJE OG EKSPONERING

Selskapet har etablert en strategi for motpartsrisiko for å sikre at overordnede krav til styring og kontroll med motpartsrisiko er ivarettatt. Strategien skal ivareta selskapets kontroll med store engasjementer, herunder samlet engasjement mot en enkelt motpart. Dokumentet skal sikre at motpartsrisikoen til enhver tid er under kontroll gjennom etablering av rammer for motpartsrisiko, sikre etablering av ISDA med tilhørende CSA med derivatmotparter, samt en klar fordeling av ansvar og myndighet.

Selskapet har etablert følgende risikorammer for motpartsrisiko:

- Høyeste grense for samlet engasjement (forskrift om store engasjementer)
- Intern høyeste grense for samlet engasjement
- Inngåelse av derivatavtaler og maksimal eksponering med en motpart

EBK er eksponert for motpartsrisiko gjennom både utlån, plassering av overskuddslikviditet og derivater. I dette kapitlet rettes det fokus på motpartsrisiko knyttet til derivater og plasseringer i bankinnskudd og repoavtaler, da dette ikke faller naturlig som en del av vurderingen av øvrige risikofaktorer. Motpartsrisiko knyttet til utlån behandles som kredittrisiko og motpartsrisiko knyttet til plasseringer av overskuddslikviditet behandles som markedsrisiko.

- **Motpartsrisiko knyttet til bankinnskudd og repoavtaler i kredittinstitusjoner**

EBK benytter bankinnskudd og repoavtaler for plassering av overskuddslikviditet, og er således eksponert for motpartsrisiko overfor de ulike bankene. Klassisk repo er regulert under avtaleverket Global Master Repurchase Agreement (GMRA) og er, på samme måte som International Swaps and Derivatives Association (ISDA), et internasjonalt anerkjent avtaleverk for å regulere bilaterale avtaler mellom 2 parter. Selskapet har foreløpig inngått GMRA med fem banker, Nordea, DNB, Danske Bank, Banco Santander og BNP Paribas. I tillegg har selskapet inngått en Global Master Securities Lending Agreement (GMSLA) med SEB for å kunne gjøre verdipapirbytteavtaler. Repoavtaler og bankinnskudd skal kun foretas hos banker med lav kredittrisiko, og skal være innenfor kravene til å inngå i sikkerhetsmassen (minimum risikoklasse 2, rating A-/A3 ved løpetid inntil 100 dager). Rammer for motpartsrisiko pr. bank er definert i selskapets strategi for kapitalforvaltning og i selskapets investeringsmandat.

- **Motpartsrisiko knyttet til derivater**

Virksomheten i EBK er underlagt strenge regler for risikoeksponering, og plikter å ikke påta seg større rente- og valutarisiko enn det som til enhver tid er forsvarlig⁸. Det betyr at selskapet benytter både rente- og valutaderivater ved innlån i valuta og/eller til fast rente for å holde risikoen på et minimum. Det samme gjelder sikring av renterisiko relativt til utlån til fast rente.

Derivater skal kun inngås med motparter med lav kredittrisiko, og skal være innenfor kravene til å kunne inngå i sikkerhetsmassen (minimum risikoklasse 2, rating A-/A3)⁹. EBK skal kun inngå derivater under det etablerte rammeverket fra International Swaps and Derivatives Association (ISDA). ISDA Masteravtaler med tilhørende Credit Support Annex (CSA), er basert på en standardisert mal for de fleste norske OMF-utstedere som inngår derivatavtaler. Motpartsrisiko knyttet til derivater er redusert gjennom det inngåtte avtaleverket som innebærer ensidig krav til sikkerhetsstillelse fra EBKs derivatmotparter på gitte grenser avhengig av rating og avtalt threshold (grense for mottak av sikkerhet). For nye derivatavtaler inngått etter mars 2017 er grense for sikkerhetsstillelse på 0, det vil si at motpartene stiller sikkerhet fra første krone dersom markedsverdien er positiv i EBKs favør.

Pilar 1 stiller krav til kapital pga. motpartsrisiko gjennom standardmetoden for kredittrisiko i CRR. Selskapet beregner motpartsrisiko i derivater ved bruk av standardisert metode¹⁰. Det tas hensyn til

⁸ FOR-2016-12-09-1502 Finansforetaksforskriften §§ 11-1 og 11-3.

⁹ Ved nedgradering under risikoklasse 2 kan derivatene fortsatt inngå i sikkerhetsmassen, forutsatt at motparten stiller tilfredsstillende sikkerhet.

¹⁰ CRR art. 276-282.

finansiell sikkerhet i form av kontanter og verdipapirer¹¹ i beregningen av kapitalkrav knyttet til motpartsrisiko i derivater. Selskapet har pr. 31. desember 2021 følgende motpartseksposering i derivater pr. ratingkategori;

Tabell 12 Motpartsrisiko i derivater etter standardisert metode (tall i tusen)

Rating derivat mot part	EAD*	Risikoklasse	Risikovekt	Beregningsgrunnlag
AA	2 261 371	1	20 %	452 274
A	1 604 820	2	50 %	802 410
	3 866 191			1 254 684

*Exposure at default, foretakets derivateksponering, beregnes som maks av derivatets potensielle framtidige eksponering og markedsverdi fratrukket mottatte sikkerheter i form av kontanter eller verdipapirer.

- **CVA-risiko**

CRD IV introduserte et tilleggskrav som skal dekke risikoen knyttet til endring av virkelig verdi av bilaterale derivatavtaler som ikke er børsomsatt¹². Dette tilleggskravet beregnes basert på motpartens kredittverdighet, og kalles Credit Valuation Adjustment (CVA)¹³. Ved utgangen av 2021 utgjorde beregningsgrunnlaget for CVA-risiko 2,0 milliarder kroner.

Tabell 13 Totalt beregningsgrunnlag for motpartsrisiko knyttet til derivater, bankinnskudd og repo pr. 31.12.2021 (tall i tusen)

Beregningsgrunnlag for mot part srisiko	Beløp
Beregningsgrunnlag for bankinnskudd	194 213
Beregningsgrunnlag derivater	1 254 684
Beregningsgrunnlag klassisk repo	-
Beregningsgrunnlag for CVA-risiko	1 991 205
Totalt	3 440 102
Pilar 1 kapitalkrav	8 %
	275 208

STYRING OG KONTROLL

Selskapet har etablert strategi og tilhørende rammer for motpartsrisiko som danner grunnlag for styring og kontroll av motpartsrisikoen i EBK. Løpende vurderes status i forhold til etterlevelse av selskapets strategi for motpartsrisiko, og status i forhold til vedtatt risikovilje rapporteres til styret kvartalsvis i risk- og compliancerapport.

KAPITALBEHOV

Kapitalkravet beregnet etter pilar 1 vurderes å dekke tapsrisikopotensialet knyttet til motpartsrisiko i porteføljen.

¹¹ CRR art. 205-236.

¹² Bilaterale derivatavtaler kalles også «over the counter» eller OTC-derivater.

¹³ CRR art. 384.

10 MARKEDSRISIKO

Definisjon: Markedsrisiko er risikoen for tap i markedsverdier til porteføljer av finansielle instrumenter som følge av svingninger i renter, kredittspreader og valutakurser. Markedsrisiko består av renterisiko, spreadrisiko, valutarisiko og aksjerisiko.

Renterisiko på balansen (rentenetto) oppstår på grunn av ulik rentebinding på innlån og utlån, og/eller at selskapet låner inn fra andre markeder enn det låner ut til, slik at renten på innlån endres uten at selskapet kan endre utlånsrenten like raskt.

Markedsrisiko i EBK vil normalt være i form av renterisiko i bankporteføljen (rentenetto) som oppstår på grunn av ulik rentebinding på eiendeler og gjeld, i tillegg til kredittspreaderisiko som selskapet påtar seg ved investering i verdipapirer (verdipapirporteføljen). Selskapet skal ha markedsrisiko innenfor lav til moderat risiko. Selskapet har innlån i valuta, og all vesentlig valutarisiko knyttet til innlån er sikret med derivater. Verdipapirporteføljen skal ikke påta seg usikret aksje- eller eiendomsrisiko.

RISIKOVILJE OG EKSPONERING

Total risikoramme for rente- og kredittspreaderisiko på balansen er 5 prosent av selskapets rene kjernekapital. Den samlede renterisikoen på totalbalansen skal ikke være større enn 0,75 prosent av selskapets rene kjernekapital. Den enkelte plassering skal ikke ha lenger rentebinding enn 1 år, og maksimumsgrensen for gjennomsnittlig durasjon på hele likviditetsporteføljen er 0,3 år. De enkelte verdipapirenes løpetid skal være kortere enn 3,5 år og gjennomsnittlig løpetid skal være kortere enn 2 år. Renterisikoen i bankporteføljen stresstestes ved å se på et parallelt skift i rentekurven på 2 prosentpoeng, i tråd med Finanstilsynets metodikk¹⁴, samt vridding av rentekurven hvor forskjellen mellom korte og lange renter endrer seg med 2 prosentpoeng. Kredittspreaderisiko stresstestes basert på Finanstilsynets metode for spreadrisiko¹⁵ som bygger på metodikken i Solvens II for forsikringsforetakene.

Vurdering av renterisiko i bankporteføljen (rentenetto)

Renterisiko i bankporteføljen skal begrenses gjennom å sikre at utlån til flytende rentebetingelser er finansiert av innlån eller derivater som gir flytende rentebetingelser, og at utlån til fast rente sikres med derivater som gir flytende rente. Selskapet skal benytte derivater aktivt for å redusere renterisiko. Renterisiko knyttet til rentenetto skal være innenfor lav risiko.

EBK har hovedsakelig utlån til flytende rentebetingelser. I henhold til finansavtaleloven kan renten på slike utlån, med seks ukers varsel, justeres i takt med utviklingen i selskapets innlånskostnader. I relasjon til innlånspris overfor eierbankene er EBK ikke underlagt en slik varslingsfrist. Endringer i innlånsprisen kan derfor gjennomføres raskere, noe som sikrer effektiv tilpasning til endringer i EBKs innlånskostnader.

EBK tillater fastrentelån i sikkerhetsmassen, regulert av et eget avtaleverk med eierbankene. EBK fastsetter innlånspris for fastrentelån, og eierbankene fastsetter kundens vilkår og rente basert på

¹⁴ Det følger av CRD IV-direktivet artikkel 98 (5) og EBAs retningslinjer om renterisiko i bankporteføljen at renterisiko skal vurderes på bakgrunn av et stressfaktornivå på 2 prosentpoeng parallelt skift i rentekurven.

¹⁵ Finanstilsynets rundskriv 12/2016 – Vedlegg 3

innlånspris og risikovurdering i engasjementet. Utlån til fast rente sikres med derivater som gir flytende rente. Selskapet skal benytte derivater aktivt for å redusere renterisiko.

Selskapet benytter sikringsbokføring etter IFRS på innlån med fast rente, og en renteswap må ved inngåelse vurderes å være svært effektiv. Selskapet måler renterisiko på balansen minst månedlig, basert på de ulike engasjementenes durasjon. Med durasjon menes antall år til neste renteendring.

Tabell 14 Renterisiko på balansen (tall i tusen)

Renterisiko på balansen	Parallell OPP 2%-poeng	Parallell NED 2%-poeng	Vridning OPP i korte enden	Vridning NED i korte enden
Likviditet	-40 580	40 580	-19 189	19 189
Innlån	279 768	-279 768	132 890	-132 890
Fastrente	-66 041	66 041	-13 824	13 824
Flytende rente	-98 762	237 817	-46 912	112 963
Total renterisiko	74 385	64 670	52 965	13 086

Renterisiko i bankporteføljen er beregnet tilsvarende minimum av ovennevnte fire scenarier. Stresstesten viser at selskapet i en situasjon med ethvert scenario i realiteten vil tilføres en gevinst og at det ikke er beregnet tapsrisiko. Renterisikoen på balansen er, og skal være, lavere enn ramme for renterisiko på balansen, som utgjør 0,75 % av ren kjernekapital.

Vurdering av kredittspreadsrisiko i verdipapirporteføljen

Selskapets formål er å oppnå gunstig finansiering gjennom utstedelser av OMF. Det legges til grunn at selskapets overskuddslikviditet må tilfredsstille krav om hva som kan inngå i sikkerhetsmassen gitt i lov og forskrift. Målsetting med selskapets plasseringer av overskuddslikviditet er til enhver tid å ha tilgjengelig likviditet til å sikre finansiering av vekst og forfall, samt å tilstrebe en høyest mulig avkastning innenfor gitte risikorammer. Beholdningen av overskuddslikviditet plasseres i bankinnskudd eller renteinstrumenter i norske kroner. I tillegg har selskapet mottatt likviditet i NOK og EUR, som skyldes mottak av kontantsikkerhet fra derivatmotpartene. Mottatt kontantsikkerhet plasseres videre som innskudd i banker eller i sikre verdipapirer i den valuta de mottas. Dette for å sikre at selskapet ikke har valutarisiko på kontantsikkerheten. I forbindelse med mottatt kontantsikkerhet i EUR har selskapet likevel en ramme for underdekning av EUR som følge av lavere renter på plasseringsalternativer enn rentebetaling på mottatt kontantsikkerhet. Underdekningen dekkes gjennom kjøp av EUR og har en ramme på € 5,0 millioner.

EBKs verdipapirportefølje pr. 31.12.2021 var på 17,0 milliarder kroner og utgjorde om lag 15 prosent av selskapets forvaltningskapital. Selskapet har investert i statspapirer, offentlige foretak (garantert fra sentralmyndigheten), offentlige lån etc. og utenlandske lokale myndigheter som tilfredsstiller null i risikovekt iht. CRR. Selskapet har beregnet kapitalkrav for verdipapirporteføljen basert på standardmetoden for kredittrisiko (pilar 1) etter CRR.

Tabell 15 Beregningsgrunnlag og kapitalkrav for markedsrisiko pr. 31.12.2021 (tall i tusen)

Verdipapirtype	EUR	NOK	Totalt NOK	Risiko-vekt	Beregningsgrunnlag	Kapitalkrav
Statspapirer	-	499 008	499 008	0 %	-	-
Offentlige foretak	333 556	907 494	1 241 050	0 %	-	-
Offentlige lån etc.	656 517	141 000	797 516	0 %	-	-
Utenlandske lok./regionale myndigheter	1 743 961	886 467	2 630 427	0 %	-	-
Obligasjoner med fortrinnsrett	-	7 267 609	7 267 609	10 %	726 761	58 141
Kommunepapirer (norske)	-	4 554 758	4 554 758	20 %	910 952	72 876
Sum verdipapirportefølje	2 734 034	14 256 335	16 990 369		1 637 713	131 017

STYRING OG KONTROLL

Selskapet har etablert strategi for balansestyring som danner grunnlaget for total renterisiko i selskapets balanse. Ved økning i finansieringskostnader eller pengemarkedsrenter vil en renteendringsbeslutning mot eierbankene foretas av administrerende direktør, i samråd med ledergruppen i selskapet, basert på prognoser med forventet renteutvikling og planlagt ny funding. Slike prognoser foretas av økonomiavdelingen. Renterisikoen måles månedlig som verdiendring gitt 2 prosentpoeng endring i rentenivå, og selskapet har definert maksimal eksponering knyttet til dette. Eksponeringen rapporteres kvartalsvis i selskapets risk- og compliancerapport til styret.

Grunnlaget for styring og kontroll knyttet til markedsrisiko i verdipapirporteføljen følger av strategi for balansestyring, strategi for kapitalforvaltning og tilhørende investeringsmandat. Selskapets risk- og compliancefunksjon vurderer løpende eksponering i forhold til vedtatt risikovilje og rammer i kvartalsvis risk- og compliancerapport til styret. Selskapets styrefastsatte ramme i prosent av ren kjernekapital skal dekke renterisiko i bankporteføljen tilsvarende minimum av fire scenarier med et stressfaktornivå på 2 prosentpoeng parallelt skift i rentekurven, samt vridning av rentekurven hvor forskjellen mellom korte og lange renter endrer seg med 2 prosentpoeng, og økte kredittspreadsutganger på selskapets verdipapirportefølje. I det daglige styres markedsrisikoen ved at innlånsavdelingen foretar handler med selskapets overskuddslikviditet i tråd med deres mandat og selskapets risikostراتيجier.

KAPITALBEHOV

Kapitalkravet knyttet til kredittrisiko i verdipapirporteføljen er hensyntatt i standardmetoden for kredittrisiko og utgjør 131,0 millioner kroner ved utgangen av 2021, herunder risikovekting av de ulike verdipapirplasseringene. Vurdering av kapitalkrav for markedsrisiko, herunder renterisiko i bankporteføljen og kredittspreadsrisiko i verdipapirporteføljen inngår i vurderingen av pilar 2. Det er vurdert at EBKs foretaksspesifikke pilar 2-krav på 0,5 prosent er tilstrekkelig for å håndtere fremtidig pilar 2 kapitalbehov knyttet til markedsrisiko.

Det er ikke satt av noe tilleggspotensial knyttet til manglende risikospredning i verdipapirporteføljen eller for markedslikviditet.

11 FINANSIERINGS- OG LIKVIDITETSRISIKO

Definisjon: Risikoen for at selskapet ikke klarer å innfri sine forpliktelser ved forfall uten at det oppstår store kostnader i form av dyr refinansiering eller behov for førtidig realisering av eiendeler. I verste fall er likviditetsrisiko risikoen for at selskapet ikke klarer å refinansiere seg i tilstrekkelig grad til å møte forpliktelser ved forfall.

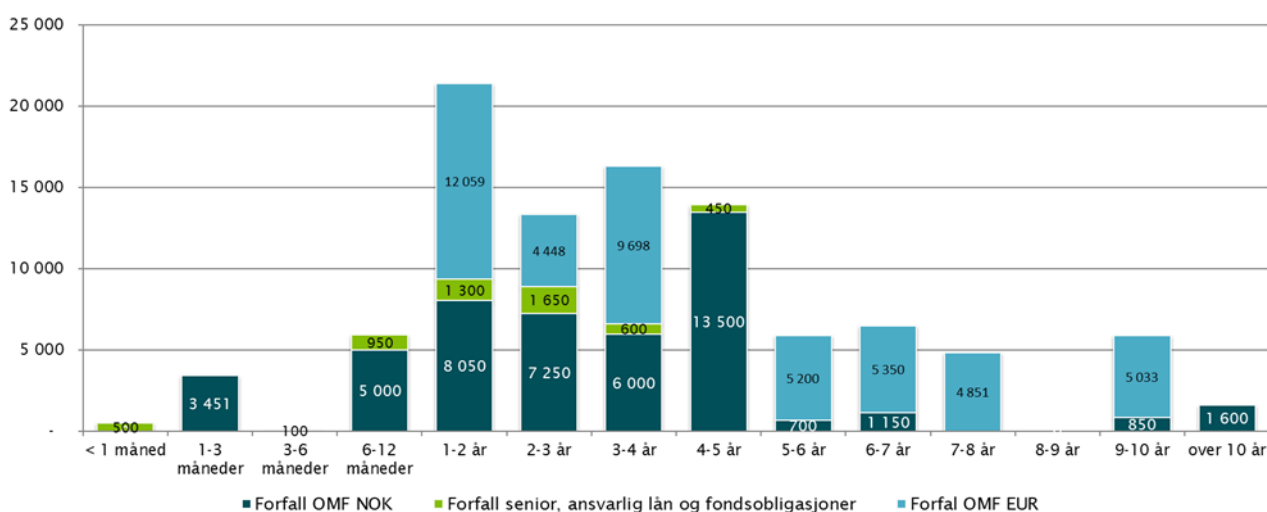
RISIKOVILJE OG EKSPONERING

Selskapets likviditets- og refinansieringsrisiko skal være innenfor moderat risiko. EBK har en egen strategi for finansierings- og likviditetsrisiko, herunder definerte risikorammer samt beredskaps- og gjenopprettingstiltak ved likviditetsmangel. EBK skal finansiere utlån hovedsakelig gjennom å utstede OMF. Gjennom adgang til å utstede slike obligasjoner oppnår EBK lavere innlånskostnad enn eierbankene. Selskapet vil også ta opp ordinære senior obligasjonslån for å dekke overpantsettelseskrav, samt fondsobligasjoner og ansvarlige lån for å dekke krav til annen kjernekapital og tilleggskapital. EBK har etablert et internasjonalt låneprogram for å utstede obligasjoner med fortrinnsrett. Programmet, kjent som Euro Medium Term Covered Note Programme (EMTCN) ble signert og godkjent av UK Listing Authority første gang 10. august 2007. Obligasjonene under EMTCN-programmet blir utstedt både mot norske og internasjonale investorer. Programmet oppdateres minst årlig og er notert på Euronext Dublin.

For å holde finansierings- og likviditetsrisikoen tilfredsstillende lav, samt å oppfylle finansforetaksloven § 11-12, finansforetaksforskriftens kapittel 11 og CRR/CRD IV-forskriften del V har selskapet etablert overordnede mål og fastsatt rammer for likviditetsstyringen.

Selskapet har pr. 31.12.2021 en god likviditetssituasjon med en total likviditetsbeholdning på om lag 14,7 milliarder kroner hvis vi holder mottatt kontantsikkerhet utenfor. I 2021 har EBK totalt utstedt obligasjoner og sertifikater tilsvarende 19,5 milliarder kroner, fordelt på 17,0 milliarder kroner i OMF, 2,3 milliarder kroner i seniorlån og 150 millioner i ansvarlig lån. Om lag 74 prosent er utstedt i norske kroner og 26 prosent er utstedt i euro i 2021. Finansieringsvilkårene i 2021 var svært gode, både med tanke på pris, men også med tanke på opplevd dybde. Selskapet har overholdt alle rammer for risikoeksponering for funding og likviditetsstyring.

Figur 7 Forfallsstruktur på selskapets gjeldsfinansiering pr. 31.12.2021 (tall i millioner)

Interessen hos investorene til å tegne i selskapets OMFer har vært høy i 2021 og selskapet har videre oppnådd gode betingelser på innlån i løpet av året. I tillegg til beredskapsfasiliteter har selskapet 12 måneders soft bullet-struktur på selskapets OMF'er, som innebærer rett til å utsette forfall med inntil ett års løpetid.

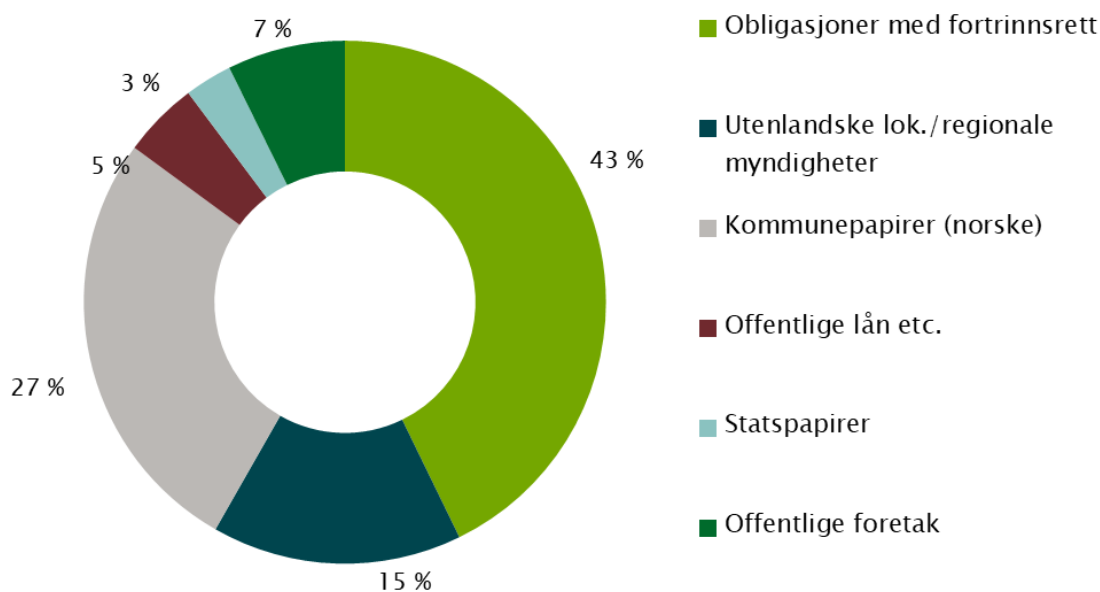
Finansieringssituasjonen i 2021 var som nevnt preget av gode markeder. Kredittspredene var lave i historisk kontekst. I 2022 skal selskapet etter planen hente i underkant av 20 milliarder, hvor 2,0 milliarder allerede er hentet. Til tross for støy rundt inflasjon og geopolitisk uro er det for tiden god tilgang til finansiering, og kredittspreader er fremdeles på lave nivåer. Selskapet har også en god likviditetssituasjon, hvor man sikter på å ha tilgjengelig likviditet til å dekke selskapets forfall neste 12 måneder.

Selskapets innlånsavdeling følger løpende finansmarkedene, og har fokus på det resterende finansieringsbehovet for 2022. I henhold til strategier og gjenopprettingsplan har selskapet flere mulige tiltak dersom planlagt finansiering ikke skulle la seg gjennomføre i henhold til fundingplanen. Vi mener at selskapet er godt rustet til å håndtere en fremtidig krisesituasjon. Det henvises til selskapets gjenopprettingsplan for detaljerte beskrivelser av samtlige likviditetstiltak som kan være aktuelle i en krisesituasjon.

I en verden hvor globale investorer stadig stiller strengere krav til at investeringene de foretar skal være i bærekraftige institusjoner, har det vært et uttalt strategisk mål for Eika Alliansen og EBK å kunne tilrettelegge for grønn finansiering. For å muliggjøre dette lanserte EBK et grønt obligasjonsrammeverk 4. februar 2021, og første grønne obligasjon ble utstedt i euro i juni samme år. Formålet med rammeverket er å finansiere de mest energieffektive pantesikkerhetene i sikkerhetsmassen gjennom utstedelse av grønne obligasjoner. De meste energieffektive pantesikkerhetene identifiseres basert på tre kriterier for å kunne klassifisere pantesikkerheten blant de 15 prosent energieffektive boenhetene i Norge, omtalt som grønne boliger. Kriteriene er basert på byggestandarder, energisertifikater og rehabilitering som medfører minimum 30 prosent forbedring i energieffektiviteten til boenhetene.

Selskapet har identifisert 18,8 milliarder kroner i boliglån for 8 444 pantesikkerheter som oppfyller disse kriteriene ved utgangen av 2021, som kan finansieres gjennom utstedelse av grønne obligasjoner. Opptatt grønn finansiering er € 500 millioner (omtrent 5 milliarder kroner), dette tilsvarer tilgjengelig kapasitet for grønne obligasjonsutstedelser på 13,8 milliarder kroner. Utstedelse av grønne obligasjoner gir selskapet mulighet til å nå en bredere investorbase utover tradisjonelle obligasjoner, samt sikre finansiering fra eksisterende investorer som i økende grad vektlegger bærekraft. Dette medfører redusert refinansieringsrisiko.

Figur 8 Likviditetsbufferens sammensetning

EBK er underlagt regler om kvantitative krav til likviditetsreserve (Liquidity Coverage Ratio, «LCR»). Reglene følger av CRR/CRD IV-forskriften. EBK skal tilfredsstillende de til enhver tid gjeldende krav til likviditetsreserven (LCR)¹⁶. Selskapet skal følge utviklingen i LCR nøye og benytte prognoser for å være beredt til å kunne tilpasse likvide aktiva som kan regnes med i indikatoren på kort tid. Ved utgangen av 2021 var selskapets LCR-totalindikator på 103 prosent, EUR-indikator på 100 prosent og NOK-indikator på 113 prosent.

CRR, artikkel 413, stiller krav til at selskaper skal ha stabil og langsiktig finansiering, men den endelige definisjonen og krav til nivå er ikke ikraftsatt. Krav til NSFR inngår i CRR2, hvor minstekravet er foreslått til 100 prosent. Vektingen i NSFR for boliglån i en sikkerhetsmasse skal reduseres til 85 prosent (opprinnelig 100 prosent). Regelverket er ikraftsatt i EU, men det er fortsatt uavklart når reglene blir tatt inn i EØS-avtalen og trer i kraft i Norge. Inntil den endelige definisjonen av NSFR er formelt vedtatt, vil Finanstilsynets beregning av NSFR være basert på Baselkomitéens endelige anbefalinger fra oktober 2014. Selskapet har fra og med 30. september 2014 rapportert NSFR kvartalsvis til Finanstilsynet. Selskapets NSFR-indikator var på 99 prosent pr. 31.12.2021.

STYRING OG KONTROLL

Selskapet har etablert egen strategi for finansieringsrisiko, herunder definert risikovilje, risikorammer samt beredskaps- og gjenopprettingstiltak ved likviditetsmangel som følger av selskapets gjenopprettingsplan. Dette danner grunnlaget for likviditetsstyringen.

Styring av finansierings- og likviditetsrisiko skjer gjennom rammer for finansieringsstruktur, krav til spredning på instrumenter, markeder og løpetider, samt etablering av beredskapsfasiliteter. I tillegg er det etablert et avtaleverk mellom aksjonærene og EBK som sikrer at selskapet kan få tilført likviditet i en krisesituasjon. Avtalen går ut på at eierbankene, under gitte forutsetninger er forpliktet til å kjøpe selskapets OMFer. Kjøpsforpliktelsen er oppad begrenset til forfall på selskapets OMFer, utstedt under EMTCN-programmet og tilhørende swapavtaler, de kommende tolv månedene. Det

¹⁶ FOR-2014-08-22-1097 CRR/CRD IV-forskriften

gjøres fradrag for EBKs egen likviditet. Bankene kan deponere disse OMFene i Norges Bank mot en avkortning. EBK har ikke deponeringsadgang i Norges Bank.

Selskapet er organisert med avdeling for innlån med finansdirektør/CFO som foretar den operative likviditetsstyringen, og rapporterer til administrerende direktør. Innlånsavdelingen benytter likviditetsprognoser som oppdateres minst månedlig og oftere ved behov. Ved opptak av ny funding, simuleres fremtidig likviditetsbeholdning, refinansieringsindikatorer og snittløpetid på funding. Styret mottar i hvert styremøte detaljert informasjon om finansierings- og likviditetssituasjonen i selskapet.

Selskapets risk- og compliancefunksjon måler eksponering knyttet til finansierings- og likviditetsrisiko i forhold til vedtatte rammer på løpende basis, og rapporterer den faktiske eksponeringen i risk- og compliancerapport til styret kvartalsvis. I samme rapportering foreligger stresstester der effekt på likviditetsbeholdningen simuleres ved eventuelle likviditetskriser; herunder markedsspesifikke, selskapsspesifikke kriser og kombinasjon av disse. Disse rapportene gir ledelsen og styret grunnlag for å vurdere status for eksponeringen i henhold til etablerte rammer og mål.

KAPITALBEHOV

Finansierings- og likviditetsrisiko inngår ikke som vurdering av kapital under pilar 1. Vurdering av kapitalkrav for finansierings- og likviditetsrisiko inngår i vurderingen i ICAAP/ILAAP i selskapet, hvor det er vurdert at selskapets kapitalmål er tilstrekkelige for å håndtere fremtidig kapital- og likviditetsbehov utover regulatorisk minstekrav.

12 OPERASJONELL RISIKO

Definisjon: Operasjonell risiko er risikoen for tap som følge av utilstrekkelig eller sviktende interne prosesser eller systemer, menneskelige feil, eller eksterne hendelser. Operasjonell risiko omfatter også compliancerisiko, juridisk risiko, mislighetsrisiko, personvernrisiko og risiko for hvitvasking og terrorfinansiering.

RISIKOVILJE OG EKSPONERING

EBK har en oversiktlig virksomhet og enkel organisasjon og har derfor valgt basismetoden for beregning av kapitalkrav. I basismetoden er beregningsgrunnlaget for minstekravet til ansvarlig kapital gitt ved 15 prosent av gjennomsnittlig inntekt de tre siste år multiplisert med 12,5, jf. CRR.

Tabell 16 Beregningsgrunnlag og kapitalkrav for operasjonell risiko (tusen)

Operasjonell risiko	2019	2020	2021
Netto inntekter	128 896	181 424	66 663
Gjennomsnittlig inntekter			125 661
Beregningsgrunnlag			235 614
Kapitalkrav			18 849

Selskapet skal ha en lav risikoprofil når det gjelder operasjonell risiko. Operasjonell risiko som kan gi tap for EBK er i all hovedsak knyttet til manglende etablering av pant, internkontrollsvikt eller svikt i IT-systemer.

STYRING OG KONTROLL

Selskapet har etablert strategi for operasjonell risiko og IT-strategi som danner grunnlaget for styring og kontroll med operasjonell risiko. Det er implementert en rekke retningslinjer og rutiner for alle vesentlige prosesser i selskapet. Disse skal bidra til at identifiserte operasjonelle risikoer blir håndtert på en slik måte at gjenværende risiko blir akseptabel. Selskapet skal til enhver tid ha oppdatert forretningskontinuitetsplan som sikrer at selskapet kan opprettholde driften, samt at funksjoner skal ha tilfredsstillende backup. Videre er det også utarbeidet relevante beredskapsplaner for å håndtere kritesituasjoner.

Selskapet følger opp operasjonell risiko gjennom rapportering og registrering av operasjonelle hendelser, gjennomføring av complianceaktiviteter og internrevisjon mv. Risk- og compliancefunksjonen utarbeider kvartalsvis en risk- og compliancerapport med status og trend på operasjonell risiko basert på ovennevnte forhold. Rapporteringen gir ledelsen og styret grunnlag for å vurdere status for eksponeringen i henhold til etablerte rammer og mål.

KAPITALBEHOV

EBK benytter seg av basismetoden for beregning av kapitalkravet for operasjonell risiko som følger av pilar 1. Kapitalkravet er beregnet til 18,8 millioner kroner pr. 31. desember 2021 og vurderes til å ta tilstrekkelig høyde for tap i verste fall.